

De Tweede Kamer
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Onderwerp

Oproep zestien maatschappelijke koepelorganisaties aan nieuw kabinet:
geef het maatschappelijk initiatief een structurele plek in beleid én uitvoering

Amsterdam, 13 januari 2026

Geachte informateur, Beste mevrouw Letschert,

Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van de handreiking aan maatschappelijke (koepel)organisaties om mee te bouwen aan de toekomst van Nederland, zoals verwoord in de “Inhoudelijke en ambitieuze agenda van D66 en CDA”.

Nu D66, VVD en CDA definitief voor een minderheidskabinet kiezen zal brede steun binnen de politiek en samenleving belangrijk zijn. In deze tijd van maatschappelijke uitdagingen en internationale onzekerheid is het bovendien van belang dat overheidsbeleid kan rekenen op maatschappelijk draagvlak en vertrouwen. Als maatschappelijke initiatieven, zoals fondsen, goede doelen, sportorganisaties, culturele instellingen, kerken en hun vrijwilligersnetwerken, slaan wij dan ook graag de handen ineen.

Dagelijks voelbaar in het leven van mensen

Maatschappelijke initiatieven zijn voelbaar en zichtbaar in het dagelijkse leven van mensen, zo bouwen zij aan een zorgzaam, gezond, veilig en menselijk Nederland. Ze runnen voedselbanken, begeleiden jongeren, beschermen natuur, bieden onderdak en noodhulp, bestrijden ziektes en brengen hoop waar het systeem tekortschiet.

Ze doen dit niet alleen in buurten en wijken in Nederland, maar ook daarbuiten via effectieve ontwikkelingssamenwerking. Gedragen door miljoenen vrijwilligers en donateurs, vormen zij de stille kracht in onze samenleving. Zo wordt onderling vertrouwen en maatschappelijke weerbaarheid versterkt. Dit is essentieel voor een gezonde samenleving en het behoud van onze democratische rechtsstaat.

Nederlanders geven om elkaar

Een vitale samenleving zou niet mogelijk zijn zonder maatschappelijk initiatief en de inzet van vrijwilligers. Miljoenen mensen, maar ook bedrijven, vermogensfondsen en loterijen dragen jaarlijks samen meer dan 5 miljard euro bij aan uiteenlopende maatschappelijke doelen, met een veelvoud aan maatschappelijke waarde¹. Naast het doen van giften zetten 7 miljoen Nederlanders zich vrijwillig in voor de samenleving².

¹ Geven in Nederland 2024, Vrije Universiteit Amsterdam, <https://osf.io/g6vzc/files/gx94c>

² Vrijwilligerswerk 2024, CBS, <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2025/vrijwilligerswerk-2024>

Partners voor politiek en overheid

Maatschappelijke initiatieven luisteren naar wat er leeft in de samenleving en geven een stem aan wat niet gehoord wordt. Ze slaan bruggen tussen burgers en de overheid, op lokaal, nationaal en internationaal niveau. Door samen te werken versterken ze het beleid en daarmee de samenleving. Ze zijn onmisbare partners voor politiek en overheid.

Bijgevoegd vindt u het manifest [Samen verzetten we bergen](#) dat wordt ondersteund door 16 koepelorganisaties die staan voor miljoenen mensen in Nederland die maatschappelijk actief zijn en zich gezamenlijk inzetten om maatschappelijke uitdagingen aan te pakken.

Oproep aan nieuw kabinet

Wij roepen u op om de volgende uitgangspunten mee te nemen in het regeerakkoord en te vertalen naar concreet beleid:

1. Bescherm en versterk de democratische rechtsstaat. Borg de fundamentele rechten van maatschappelijke organisaties als belangrijk fundament voor maatschappelijke binding en actief burgerschap. Erken de onmisbare bijdrage van deze sector aan de actuele maatschappelijke opgaven en uitdagingen en maak in wet- en regelgeving ruimte voor dit betrokken burgerschap.
2. Maak vrijwilligerswerk aantrekkelijk voor iedereen en investeer hierbij extra in jongeren. Reserveer geld voor vrijwillige inzet binnen de bestaande nationale budgetten voor zorg, in het bijzonder jeugd- en ouderenzorg, natuur, cultuur, sport, duurzaamheid en veiligheid.
3. Stimuleer met een ondersteunend fiscaal beleid het geefgedrag van burgers en bedrijven ten behoeve van de samenleving. Wij pleiten voor behoud van de giftenaftrek, inclusief de periodieke gift, een alternatief voor het 'geven uit vennootschap' en een vereenvoudiging van het stelsel door het vervangen van de drempelwaarde voor een nominaal bedrag. Dit in navolging van de diverse adviezen van de commissie van deskundigen onder voorzitterschap van Alexander Rinnooy Kan.
4. Maak geen wet- en regelgeving die, bedoeld of onbedoeld, de ruimte van de sector om steun aan de samenleving te kunnen vragen, inperkt. Het benaderen en informeren van het publiek, via kanalen zoals de telefoon, post of het gesprek aan de deur of op straat, over zaken van algemeen belang, draagt bij aan betrokkenheid en actief burgerschap en moet mogelijk blijven.
5. Onze inzet te ondersteunen om door zelfregulering onze sector transparant, veilig en verantwoordelijk te houden en het daarbij passend externe en interne toezicht als uitgangspunt te nemen.
6. Toets bij nieuwe wet- en regelgeving die deze sector raakt vooraf op noodzakelijkheid en proportionaliteit in relatie tot ongewenste regeldruk en de bestaande zelfregulering. Door de complexiteit en stapeling van wet- en regelgeving, vaak generiek van aard, neemt de regeldruk steeds verder toe. Dit ondermijnt het vermogen om goed te kunnen functioneren ten behoeve van de samenleving.
7. Behoud en versterk het maatschappelijke karakter van loterijen, met een substantiële en stabiele bijdrage aan goede doelen, cultuur en sport.

Wij hopen dat het nieuwe kabinet het maatschappelijk initiatief een duidelijke en structurele plek geeft in het regeerakkoord én in de uitvoering daarvan.

Graag gaan wij met u en het toekomstige kabinet in gesprek over deze brief en het bijgevoegde manifest.

Hoogachtend,

Goede Doelen Nederland
Vereniging VrijwilligerswerkNL
Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO)
Vereniging van Fondsen in Nederland – FIN
NOC*NSF
Prisma
Breed Mensenrechten Overleg (BMO)
Samenwerkende Gezondheidsfondsen (SGF)
Goede Doelen Platform
Partos
Partin
Groene11
Kunsten'92
Stichting Intern Toezicht Goede Doelen (ITGD)
Museumvereniging
Dierencoalitie – Samenwerkende Dierenwelzijnsorganisaties Nederland

